

Falcon Lake

Režie	Charlotte Le Bon
Rok výroby	2022
Země	Kanada
Jazyk	francouzština / titulky české
Nosiče	DCP, MP4
Přístupnost	od 12 let
Stopáž	100 min.
Žánr	Romantický, drama, mysteriózní
Trailer	naleznete na www.artcamfilms.cz a na Youtube přehrát

Metodické materiály zpracoval: MgA. Jiří Forejt, Ph.D.

Falcon Lake je přesvědčivým režijním debutem filmové herečky Charlotte Le Bon, která svým filmem slavila úspěch na řadě prestižních festivalů včetně francouzského Cannes. Snímek je **vhodný pro filmově-výchovné účely z několika důvodů**. Hlavními postavami jsou třináctiletý chlapec a šestnáctiletá dívka. Dospělí jsou v příběhu výrazně upozaděni. Studenti se mohou díky tomu s vyprávěním velmi snadno identifikovat. Falcon Lake je adaptací uměleckého komiksu, takže lze využít i značnou popularitu komiksového umění mezi mladými lidmi k vyvolání jejich zájmu o tento film. Originální znění filmu je francouzské a anglické, takže vedlejším efektem projekce je podpora jazykové výuky – setkání s cizím jazykem v autentické rovině příběhu vrstevníků. Ústředním tématem filmu je „první láska“ dvou mladých lidí, takže film může při vhodném pedagogickém vedení posloužit jako velmi efektivní a autentická podpora témat spjatých se sexuální výchovou. Za největší benefit Falcon Lake však lze považovat fakt, že se jedná o skvělý nezávislý film, který může dospívajícím divákům otevřít cestu k vnímání sebevědomých uměleckých výpovědí, které jim mohou skutečně přinést podnět k vlastnímu emočnímu a intelektuálnímu zrání. Falcon Lake je výjimečný tím, do jaké míry může být při vhodném pedagogickém vedení pro dětskému publiku přístupný, přestože se jedná o umělecky poměrně vyzrálou výpověď ilustrující širokou paletu výrazových možností filmu.

Pro posílení vzdělávacího rozměru návštěvy kina doporučujeme, aby pedagog postupoval v pedagogickém procesu ve čtyřech stupních:

- 1) **přípravná lekce** ve školní třídě před samotnou návštěvou kina – aby studenti věděli, na jaký film jdou a co mohou očekávat;
- 2) **lektorský úvod** v kině před samotnou projekcí – který by neměl přesahovat patnáct minut a měl by u studentů podpořit jejich zájem a zvědavost, nastínit vybraná témata zpracovaná ve filmu a v závěru studenty zklidnit a koncentrovat;
- 3) **diskuze bezprostředně po projekci** – aby se studenti nebáli vyjádřit svůj názor a podělili se s ostatními o své bezprostřední emoce;
- 4) **kompilační lekce** po několika dnech přímo ve škole – která umožní práci s filmem s určitým časovým odstupem. Zázemí školní třídy umožní učitelům skupinovému i samostatnému práci, vytváří prostor k hlubší reflexi, případně k zadání tvůrčích a kreativních úkolů s větší časovou dotací.

Pracovní list a metodická doporučení pro pedagogy mohou dosažení maximálního vzdělávacího efektu napomoci. Je pak v kompetenci každého vyučujícího, v který moment je využije a zdali s nimi budou studenti pracovat ve škole, nebo přímo v kině. V kombinaci výše nastíněného je možné z „pouhé volnočasové aktivity“, za jakou je návštěva kina často považována, vytvořit plnohodnotnou součást výuky.

Anotace filmu

„První láska je ten nejkrásnější i nejděsivější přízrak“

Stydlivý třináctiletý Bastien přijíždí s rodiči na letní dovolenou k jezeru Falcon Lake. V krajině, která je občas idylická a občas přízračná, potkává o tři roky starší dívku Chloé. Vzniká mezi nimi nerovnocenný vztah, který nejasně balancuje mezi romantikou a manipulací. Na břehu jezera, které je opředeno duchařskými legendami, prožívá Bastien prázdniny, které nenápadně změni všechno, co znal. Kluk přestává být klukem, hra přestává být hrou. Dětství se mění v jeden z mnoha přízraků. Debut známé québecké herečky Charlotte Le Bon je stylovou delikatesou, která v sobě obratně spojuje romantickou komedii o dospívání a mysteriózní drama o místě, na kterém se z lidí stávají duchové.

Režisérka Charlotte Le Bon

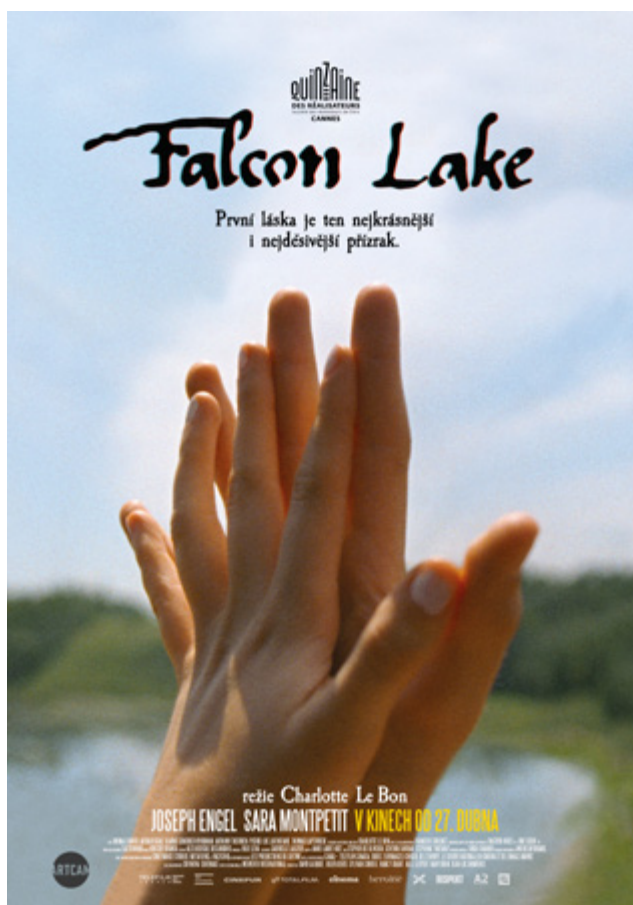
Charlotte Le Bon (1986) je québecká herečka a umělkyně, která se do povědomí vepsala i jako móderátorka a modelka. Před moly a televizními obrázkami dala však záhy přednost filmu. Objevila se třeba ve snímcích *Yves Saint Laurent*, *Pěna dní*, *Muž na laně* nebo *Anthropoid*. Její režijní debut *Falcon Lake* udivuje nejen skvělým vedením

herců, ale i stylovou suverenitou, která dokáže obsáhnout romantickou lehkost a tíživé hororové elementy. *Falcon Lake* si tak po právu odbyl premiéru v prestižní canneské sekci Quinzaine des réalisateurs a získal například významnou francouzskou cenu Prix Louis-Delluc pro nejlepší debut roku.

Před projekcí – filmový plakát a trailer

Trailer a plakát jsou oficiálně dostupné distribuční materiály (www.artcamfilms.cz), které lze využít velmi přirozeně k tomu, aby se studenti naladili na film. Práce s filmovým plakátem představuje velmi jednoduchou techniku, která umožní vyučujícímu vtáhnout studenty do diskuze. Lze hovořit o prvním dojmu, který v nich plakát vyvolává. Ve druhém plánu vidíme

jezero, které je ústřední lokací celého filmu a které se otisklo i do jeho názvu. Gesto přiložených rukou v prvním plánu nám pak v „emotivním“ detailu představuje obě hlavní postavy. Ponechává přitom dostatek prostoru k fantazii. Studenti nemusí „trefit“ to, o čem film je, ale mohou si sdělovat svá první očekávání, která od filmu mají.

Filmové adaptace komiksů

V posledních letech jsou mezi diváky po celém světě velmi oblíbené filmové adaptace komiksových příběhů z dílen Marvel a DC. Studenti budou řadu filmů těchto dvou studií znát, a jistě sem budou patřit mnohé z jejich oblíbených filmů. Seznam tvorby obou studií je přehledně dostupný na Wikipedii. Pedagog může velmi snadno vyvolat zájem studentů tím, že prokáže znalost filmů, které jsou v jejich generaci oblíbené a vyhledávané.

MARVEL STUDIOS

https://cs.wikipedia.org/wiki/Marvel_Studios

DC STUDIOS

https://en.wikipedia.org/wiki/DC_Studios

Nicméně komiks může být inspirací i pro nezávislé a umělecké filmy. To je i případ snímků Falcon Lake, který vznikl podle komiksu „Sestra“ od francouzského umělce Bastiena Vivèse. V navazující diskuzi je vhodné vytvořit prostor k tomu, aby studenti představili svá oblíbená díla. Pedagog nemusí být v tématu detailně orientovaný – naopak se může otevřít podnětům ze strany studentstva.

Diskutujte. *Film a komiksově umění k sobě mají z mnoha důvodů velmi blízko. Dokázali byste některé podobnosti vyjmenovat? Čtete komiksy? Komiksy zdaleka nevyprávějí pouze příběhy ze světa superhrdinů. Mnoho z nich zpracovává i zajímavé příběhy z „obyčejného života“. Máte pro spolužáky nějaký zajímavý tip, co by si měli přečíst?*

Jakými jazyky se mluví v Kanadě?

Jazyk a porozumění sehrává v příběhu filmu výraznou roli, protože dívka Chloé ovládá francouzštinu i angličtinu. Chlapec Bastien hovoří pouze francouzsky. Z toho důvodu dochází k sérii drobných nedorozumění. Chlapec je v kruhu vrstevníků o to více vázán k dívce. Starší chlapce, se kterými o Chloé soupeří, vnímá o to více jako hrozbu, které se nesnadno čelí. Jsou starší, silnější, divočejší, nemůže s nimi diskutovat ani se přít. Film může posloužit jako přirozený doplněk výuky cizích jazyků, protože studenti dostanou příležitost slyšet francouzštinu a angličtinu v hovorové podobě od svých vrstevníků.

Dějiny Kanady jsou spletité a jsou provázány s budováním koloniálních říší evropských států na území Severní Ameriky. První stálé evropské osídlení

v Kanadě založili Francouzi v průběhu 17. století. Průběžně soupeřili o moc s domorodými obyvateli i Brity. Nakonec zde v průběhu 18. století ztratili svůj vliv ve prospěch britské koruny. Angličané však pro uklidnění situace přiznali provincii Québec výraznou autonomii. Platil zde francouzský civilní zákoník, francouzština jako úřední jazyk, a bylo akceptováno i katolické vyznání. Kanada se na britské koruně osamostatnila mírovou cestou až v závěru 19. století. Právě z provincie Québec pocházejí výrazní soudobí filmaři jako **Denis Villeneuve, Xavier Dolan** či **Philippe Lesage** a odehrává se zde i příběh *Falcon Lake*.

Mějme na paměti, že nejde o to, zahlcovat studenty množstvím informací z dějin Kanady. Příběh

filmu může ale historická fakta propojit s autentickými situacemi a konkrétními lidmi, díky kterým se stane pro studenty daná problematika přehlednější a lépe zapamatovatelnou. Téma lze rozvinout také ve výuce dějepisu nebo zeměpisu, v návaznosti na potřeby učitele.

Úkol a diskuze: *Na slepé mapě vidíte území Kanady vyznačené dvěma barvami. Na jakém z území podle vás převládá francouzština a na jakém angličtina? Myslíte si, že každý Kanadčan ovládá oba jazyky perfektně, nebo si spolu občas nerozumí? Znáte nějakou další zemi (třeba v Evropě), kde se mluví několika oficiálními jazyky?*

Po projekci: Jak to vlastně dopadlo?

Diskutujte. *„První láska je ten nejkrásnější i nejděsivější přízrak“ – tak zní podtitul filmu. Souhlasíte s tím tvrzením?*

Závěr filmu může vyvolávat různé interpretace a divákům, kteří nejsou navyklí na otevřen konce, tím způsobovat jistou míru frustrace. Proto je vhodné toto téma otevřít po projekci mezi prvními. Za tímto účelem lze využít další metodu filmové výchovy – **filmový rozbor**. Ten lze aplikovat na různých úrovních. Můžeme se studenty analyzovat filmové políčko, záběr nebo celou sekvenci. Uvědomme si, že není nutné, aby studenti ani učitelé ovládali pojmy spjaté s filmovou analýzou. Pozornost by měla být směřována na popis toho, co ve filmu vidí, a diskusi nad tím, jak konkrétní filmařské volby ovlivňují vyznění filmu u diváků. Dobrou ilustrací takového postupu může být rozbor jednoho záběru z konce filmu.

Diskutujte o záběru. *Proč je podle vás záběr komponovaný tímto způsobem? Kde se v záběru nachází Bastien, a kde jeho rodina? Co nám tím filmaři chtěli sdělit? Jak celý film vlastně dopadl? Jak si vysvětlujete scénu, která následuje? Bastien utíká krajinou, dobíhá na molo, kde sedí Chloé, volá na ni. Neslyší ho, nebo ho ignoruje?*

Prostor, ve kterém jsou rozestaveny postavy před kamerou, se označuje jako mizanscéna. Kamera scénu zabírá z vnitřku kabiny auta. V prvním plánu vidíme chlapce, který je oddělený od své rodiny, rodina se nachází ve druhém plánu a tiše sleduje jezero. Mezi nimi vidíme v pravé části záběru květiny, hračky a fotografie, které pohromadě připomínají pietní místo. Bastien v záběru fyzicky stojí,

komponování scény nám ale napovídá, že se utopil v jezeře.

V tento moment vyjeví svůj smysl hororové motivy, které provázely celý příběh. Chloé byla fascinována obrazy duchů, sama inscenovala pro fotografie svou smrt, vyprávěla historky o utonutém dítěti, jehož duch stále „straší“, protože nebylo připraveno zemřít.

V závěrečné sekvenci graduje filmová hudba. Chlapec běží krajinou. Dobíhá na molo, kde sedí Chloé. Opět vidíme, že jsou obě postavy v mizanscéně odděleny prostorem. Volá ji. Ona nereaguje. V detailu pak vidíme, že je Bastien namaskován tak, že má výrazně bledou pokožku. Stal se z něj přízrak z historek, které vyprávěla Chloé? Celá závěrečná sekvence se obejde bez dialogů.

„První láska je ten nejkrásnější i nejděsivější přízrak“

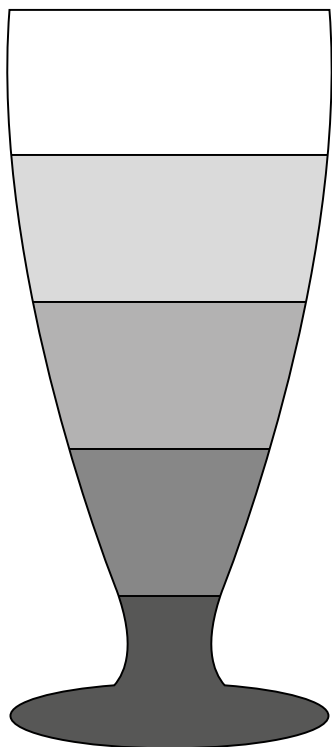
– claim, který distributor využil na filmové plakáty, je pro vyznění celého příběhu skutečně přiléhavý.

Žánrový koktejl

Diskutujte. Co je to filmový žánr? Dokázali byste tento pojem popsat jednou větou?

Filmový žánr je možné definovat mnoha způsoby. Jednoduše se dá říci, že jako filmy stejného žánru označujeme takové, které využívají podobných výrazových prostředků ve vztahu k volbě tématu, hlavním postavám, způsobu vyprávění, kamerovým postupům, stříhové skladbě, kostýmům atp. Filmové žánry napomáhají tomu, aby diváci věděli, na jaký film jít do kina, co od něho očekávat, a aby se na něj dokázali lépe naladit. Filmařům pak umožňují filmové žánry lépe komunikovat s diváky, využívat filmové zkratky, mohou počítat s tím, že vše nemusí vysvětlovat doslovně a podrobně, protože se mohou spoléhat na diváckou zkušenost s jinými filmy „podobného žánru“.

Filmy běžně kombinují třeba dva žánry ve variacích, které se často opakují. Proto nás nepřekvapí, když jdeme do kina na *romantickou komedii* nebo když si na streamovací platformě pustíme *kriminální drama*. *Falcon Lake* ale vyniká v tom, že **kombinuje několik filmových žánrů najednou**, a do toho je promíchává v nečekaných poměrech.

Namíchejte vlastní koktejl

Následující cvičení představuje jednoduchou aktivitu, díky které lze otevřít téma filmových žánrů, a zároveň studentům umožnit, aby popsali převažující emoce. To, jakým způsobem je film zasáhl.

Ve filmu můžeme pozorovat prvky: *komedie, hororu, filmu o dospívání (coming-of-age movie), romantického filmu a dramatu*. Pro každého diváka může převažovat jiný žánr. Vepište jednotlivé žánry do sklenice v poměru, v jakém vnímáte jejich zastoupení v samotném filmu. Na dno sklenice vepište žánr, který ve filmu rozeznáváte nejméně. Na její vrchol ten, který je pro vás nejmóraznější.

Diskutujte. Vnímáte film jako veselý, smutný, nebo strašidelný?

Jaké jsou hlavní postavy?

Následující cvičení je založené na charakteristice postavy. Studenti mohou vystihnout charakteristiku postav jedinou větou, popsat jejich nejmóraznější rysy, a následně je možné přejít do společné diskuze.

Vedle toho je možné cvičení zadat formou delší slohové práce, ve které studenti budou reflektovat i vývoj postavy v průběhu filmu s příklady situací ilustrujících jejich argumenty.

Bastiena je možné považovat za klidného, poněkud do sebe uzavřeného chlapce, který rád poslouchá hudbu, hraje hry, nepůsobí sebevědomě. Je stydlivý. Nerad se předvádí.

Chloé je sebevědomá a společenská. Působí nebojácně. Ráda si vymýšlí příběhy a je pro ni důležité, jak ji vnímají ostatní. Proto se občas před druhými přetvařuje a chová se tak trochu jinak, než jaká ve skutečnosti je.

Diskutujte. Připadává vám, že se v průběhu filmu postavy změnilý ve svém chování, nebo zůstaly po celou dobu filmu stejné? Jak se proměnilo jejich chování? Uvedte konkrétní příklad.

V průběhu filmu můžeme sledovat postupnou proměnu obou postav, ke které dochází tak, jak se spolu postavy sblíží a vzájemně ovlivňují. Bastien je stále více komunikativní a hravý. Postupně se do Chloé

zamiluje. Vidí v ní vzor a začíná jí v některých věcech napodobovat. Překonává se. Za příklad může posloužit dvojice záběrů z filmu výše, kdy se Bastien vydá do vody až tam, kam nestačí, aby se Chloé zavděčil. Chloé se líbí, jak k ní mladší chlapec vzhlíží, začne mu důvěřovat, svěřuje se mu. V průběhu filmu z jednání postav vyplývá, že právě ve společnosti Bastiena se Chloé nemusí přetvařovat a může být skutečně taková, jaká je.

Kdo má ve vztahu navrch?

Následující úkol je velmi subjektivní. Neexistuje zde správné řešení. Měl by sloužit k otevření diskuze, ve které by studenti formulovali své pocity, a hledali pro ně přílehlavé příklady z filmu.

Úkol. *Občas se lidově říká, že někdo ve vztahu „tahá za delší kus provazu“. Jak je to ve vztahu našich dvou postav? Vyznačte svůj názor na ose níže. Čím uděláte značku dále od jména, tím větší převahu postavě ve vztahu přiznáte.*

BASTIEN

CHLOÉ

Diskutujte o svých volbách. Zkuste svůj názor podložit konkrétními situacemi z filmu.

Co je to vizuální novela? Práce na uměleckém projektu

Následující zadání může být pro studenty velmi atraktivní a může otevřít prostor pro návaznou kreativní práci studentů – samostatnou i skupinovou. V prvním kroku lze prostřednictvím přiložených záběrů z filmu a vybrané části komiksu *Sestra* ilustrovat podobnosti mezi filmovým a komiksovým uměním, které se neomezuje na pouhou výchozí inspiraci v příběhu a postavách, jde dokonce tak daleko, že záběrování některých částí filmu je z komiksu přímo převzaté.

Vizuální novela je uměleckou formou, která přesahuje do světa počítačových her. Tvůrci mohou vyprávět vlastní příběhy kombinací obrazů a textu. Studenti se mohou zkusit díky volně dostupnému softwaru *renpy.org* vlastní vizuální novelu vytvořit. Pokud se pedagog rozhodne s tímto formátem pracovat, je možné otisknout do zadání postavy filmového příběhu. Jak by příběh pokračoval po konci filmu atp.? Na [youtube.com](https://www.youtube.com) je po zadání klíčového slova „renpy tutorial“ k dispozici mnoho návodů, jak s programem pracovat od prvních kroků.

